HE 178/2026 vp - Vastinekuuleminen

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta

5.11.2026

Joona Huhtakangas ja Kaisa Pirkola

HE laiksi metsityksen määräaikaisesta tukemisesta annetun lain muuttamisesta

- Hallituksen esityksellä ehdotetaan muutettavan metsityksen määräaikaisesta tukemisesta annettua lakia (1114/2020)
- Ehdotuksella otettaisiin uudelleen käyttöön vuosina 2021-2023 voimassa ollut joutoalueiden metsitystukijärjestelmä
- Laki tulisi voimaan vuoden 2027 alusta ja olisi voimassa vuoden 2029 loppuun asti
- Tavoitteena on metsitystä tukemalla lisätä metsäpinta-alaa ja hiilinieluja ja –varastoja sekä vähentää kasvihuonekaasujen päästöjä metsitettävillä kohteilla luonnon monimuotoisuutta heikentämättä
- MmV:n valiokuntakuulemisen lausunnoissa korostuivat erityisesti metsittäminen vs. vettäminen turvemailla ja turvetuotannosta poistuneilla alueilla sekä vesistövaikutukset. Lisäksi lausunnonantajat ottivat kantaa muun muassa maastokatselmuksiin, mahdollisuuteen saada samanaikaisesti yksityistä rahoitusta samalle metsityskohteelle sekä siihen, että viljelyssä olevat ohutturpeiset, heikkotuottoiset turvepellot tulisi sisällyttää tukijärjestelmään.

Metsittäminen vs. vettäminen

- Osassa lausuntoja katsottiin, että metsitystukea ei tulisi myöntää alueille, joilla on ennallistamispotentiaalia. Vettämiskelposia, paksuturpeisia alueita ei tulisi metsittää
- MMM arvioi, että useimmiten ennallistamispotentiaaliltaan kosteikoksi paremmin soveltuvat alueet ovat jo lähtökohtaisesti vetisiä, eivätkä ole todennäköisesti metsitykseen luontaisesti ja vesitaloudeltaan sopivia alueita siten kuin laissa edellytetään.
- Valmisteilla olevassa valtioneuvoston asetuksessa ehdotetaan muutettavan vesitaloudeltaan metsänkasvatukseen sopivan alueen kriteeristöä siten, että mahdollinen päällekkäisyys vähenisi edelleen nykyisestä
  - Jo nykyisessä VN asetuksessa uudisojittaminen rajaa alueen metsitystuen ulkopuolelle
  - VN asetusta ehdotetaan muutettavaksi siten, että jatkossa myöskään puuston kasvua haittaavan veden poistamiseksi ei saisi enää jatkossa kaivaa täydentäviä kuivatusojia. Eli myöskään nk. täydennysojitus ei olisi tukikelpoisilla alueilla jatkossa mahdollista.
  - Tällä muutoksella varmistettaisiin osaltaan, että vetisimmät alueet eivät tule metsitystuen piiriin, vaan ne jäävät potentiaalisesti vetettäväksi.

Metsitystuen rajaaminen turvekerroksen paksuuden perusteella

- Yksi lausunnonantaja esitti, että 60 cm:n turvekerroksen omaavia alueita ei lähtökohtaisesti pidettäisi luontaisesti ja vesitaloudeltaan metsänkasvatukseen soveltuvina, vaan niiden ensisijaista käyttöä tulisi tarkastella myös ilmasto- ja ennallistamistavoitteiden näkökulmasta.
- MMM ei pidä esitettyä turvekerroksen paksuuteen perustuvaa kriteeriä tarkoituksenmukaisena. Yksinomaan turvekerroksen paksuudella ei ministeriön näkemyksen mukaan voida arvioida alueen metsityspotentiaalia, sillä se ei huomioi esimerkiksi alueen topografiaa.
- Epäselväksi jää lisäksi kuinka suuren osuuden metsitettävästä alueesta tulisi ylittää esitetty 60 cm turvekerroksen paksuus. MMM katsoo, että metsitystukijärjestelmän tarkoituksena ei ole lähtökohtaisesti arvioida metsitystukihakemuksen kohteena olevan alueen ennallistamispotentiaalia, vaan arvioida muun ohella, onko alue luontaisesti ja vesitaloudeltaan metsänkasvatukseen sopiva.

Viljelyssä olevien ohutturpeisten, heikkotuottoisten turvepeltojen sisällyttäminen tukijärjestelmään

- Osassa lausuntoja katsottiin, että viljelyssä olevat ohutturpeiset heikkotuottoiset turvepellot tulisi sisällyttää tukijärjestelmään.
- MMM katsoo, että tukijärjestelmän valmistelussa selvitettiin huolellisesti aineistoja, joiden perustella viljelyssä olevat ohutturpeiset, heikkotuottoiset turvepellot olisi voitu tunnistaa muista viljelyssä olevista pelloista siten, että ne voisivat olla tukikelpoisia. Selkeää ja hallinnollisesti toimivaa kriteeriä ei kuitenkaan löydetty.
- MMM katsoo, että mikäli tukijärjestelmää jatketaan nyt käynnistyvän kolmevuotisen tukikauden jälkeen, tulee selvittää käyttökelpoisia paikkatietoaineistoja ja kriteereitä viljelyssä olevien ohutturpeisten, heikkotuottoisten peltojen tunnistamiseksi, jotta ne voitaisiin sisällyttää tukijärjestelmään.

Maastokatselmukset ja samanaikainen yksityinen rahoitus

.

- MTK esitti lausunnossaan, että Lupa- ja valvontaviraston ja elinvoimakeskuksen lausuntomenettelyltä edellytettäisiin tarkkaa rajausta ja harkinnanvaraisten maastokatselmusten kohdentamista vain ja ainoastaan sellaisiin kohteisiin, jotka sisältyvät sellaisiin viranomaisen vahvistamiin tietoaineistoihin, jotka ovat myös tuen hakijan vapaasti saatavilla ja hakemusta tehdessään ennakkoon tarkistettavissa
- MMM katsoo, että edellä tarkoitettua ei ole mahdollista etukäteen rajata.
- MTK ehdotti lausunnossaan, että metsitystuen kohteena olevan alueen tulisi saada olla hakemuksen ollessa vireillä olla samanaikaisesti myös yksityiselle toimijalle toimitetun hakemuksen kohteena metsittämistä varten.
- MMM katsoo, että ei ole lain tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista, että alue, jolle metsitystukea haetaan, olisi samanaikaisesti hakemassa metsitykseen yksityistä rahoitusta. Metsitykseen myönnettävä valtiontuki on rajallista, jolloin se tulee kohdentaa sellaisten alueiden metsittämiseen, joille ei samanaikaisesti haeta yksityistä rahoitusta.

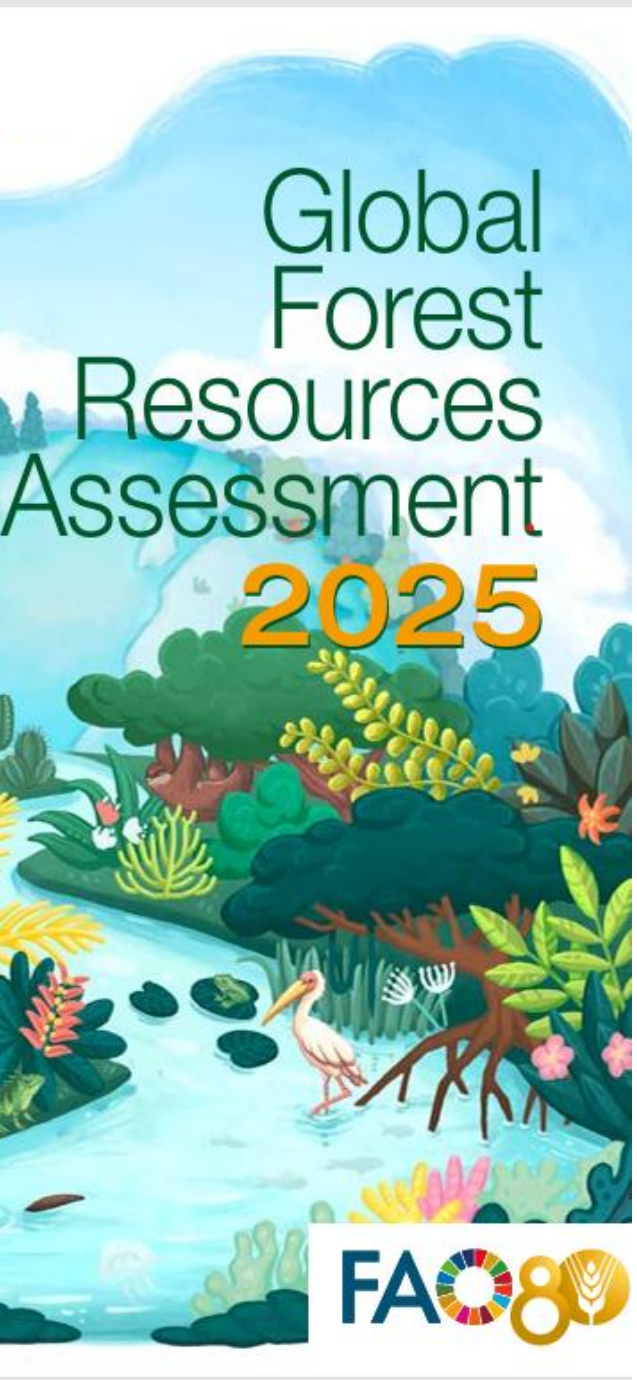

Metsitystukikohteiden, khk-inventaarion ja VMI:n yhteydestä

- Kasvihuonekaasuinventaariossa käytetty metsän määritelmä on sama kuin Suomen FAO:n metsävarojen arvioinnissa (FRA) käyttämä metsän määritelmä*. Poikkeuksena metsän vähimmäispinta-ala, joka FRA:ssa on 0,5 ha, mutta khk-inventaariossa 0,25 ha EU:n LULUCF asetuksen mukaisesti. Myös valtion metsien inventoinnissa (VMI) ohjeellinen minimikoko erotettavalle kuviolle on 0,25 ha, mutta kyseessä ei ole minimikriteeri metsälle.

- Joutoalueiden metsitystukijärjestelmään asetettu kuvion minimikoko liittyy erityisesti tukijärjestelmän hallinnointiin. Hallinnollisesti ei pidetä mielekkäänä, että metsäkeskuksessa ja lausuntoprosessissa käsiteltäisiin ja tarkastettaisiin alle 0,5 hehtaarin kokoisten kuvioiden tietoja muun muassa maataloustukien, monimuotoisuuden, maiseman, kaavarajoitteiden tai vesitalouden osalta.

*Kansainvälisesti käytetyin ja käytännössä maailmanlaajuisesti sovittu metsän määritelmä on FAO:n Global Forest Resources Assessment (FRA) -määritelmä. Tämän metsän määritelmän mukaan metsäksi luetaan maa-alue, joka on

- vähintään 0,5 ha
- Vähintään 20 metriä leveä
- puut voivat saavuttaa vähintään 5 m pituuden
- latvuspeitto on vähintään 10 % tai voi tulevaisuudessa saavuttaa tämän tason.

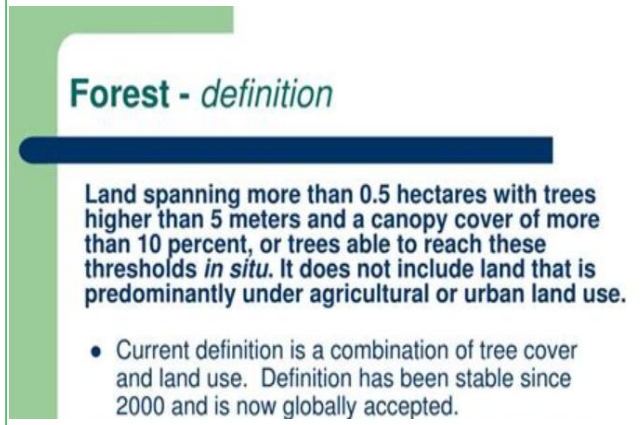

Kiitos